

Zadeva C-682/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

15. november 2023

Predložitveno sodišče:

Curtea de Apel Cluj (Romunija)

Datum predložitvene odločbe:

25. oktober 2023

Pritožnica:

E. B.SP. Z. O. O.

Nasprotna stranka:

K. P.SP. Z. O. O.

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožba, vložena pri Curtea de Apel Cluj (višje sodišče v Cluju, Romunija), ki je predložitveno sodišče, zoper sodbo, s katero je Tribunalul Specializat Cluj (specializirano sodišče v Cluju, Romunija) ugodilo ugovoru neobstoja mednarodne pristojnosti romunskih sodišč v sporu glede nepogodbene in pogodbene odgovornosti med družbama poljskega prava.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Na podlagi člena 267 PDEU se prosi za razlago člena 25 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju: Uredba št. 1215/2012)

Vprašanji za predhodno odločanje

1. Ali je treba določbe člena 25 Uredbe št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta [z dne 12. decembra 2012] o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah razlagati tako, da prevzemniku terjatve, ki izhaja iz pogodbe o javnem naročilu, dajejo pravico, da se proti prvotni pogodbeni stranki sklicuje na klavzulo o pristojnosti, ki je vključena v to pogodbo, če je bil s pogodbo o odstopu terjatve v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja za vsebino spora, opravljen prenos terjatve in njenih stranskih pravic, ne pa tudi obveznosti iz te pogodbe?

2. Ali je v primeru, kot je naveden zgoraj, ugovor stranke, podpisnice klavzule o pristojnosti, zoper katero je vložena tožba, pomemben za določitev pristojnega sodišča? Ali je za to, da se tretja oseba prevzemnica terjatve lahko sklicuje na klavzulo o pristojnosti, potrebno novo soglasje volje podpisnice pred ali hkrati z vložitvijo tožbe?

Navedene določbe prava Unije

Člen 267 PDEU;

Člen 25 in člen 7(2) Uredbe št. 1215/2012;

Sodba z dne 7. februarja 2013, Refcomp SpA, C- 543/10, EU:C:2013:62;

Sodba z dne 21. maja 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335;

Sodba z dne 28. junija 2017, Leventis eVafias, C-436/16, EU:C:2017:497;

Sodba z dne 18. novembra 2020, DelayFix, C-519/19, EU:C:2020:933.

Navedene določbe nacionalnega prava

Členi od 361 do 363, 415, 416, 471, 472, 509 in 647 poljskega civilnega zakonika. V skladu s členom 509(2) poljskega civilnega zakonika se „skupaj s terjatvijo na kupca prenesejo tudi pravice, ki so z njo povezane, zlasti terjatev iz naslova zamudnih obresti“.

Člen 1068(1) Codul român de procedură civilă (romunski zakonik o civilnem postopku) določa, da se „[v] premoženjskih zadevah [...] stranke lahko dogovorijo o sodišču, ki je pristojno za obravnavo dejanskega ali potencialnega spora, ki izhaja iz razmerja s čezmejnimi posledicami. Dogovor se lahko sklene pisno, s telegramom, po teleksu, faksu ali katerim koli drugim komunikacijskim sredstvom, ki omogoča predložitev pisnega dokaza. Če ni nasprotnega dogovora, je pristojnost izbranega sodišča izključna.“

Člen 1071 Codul de procedură civilă (romunski zakonik o civilnem postopku) določa: „(1) Sodišče, ki mu je zadeva predložena, po uradni dolžnosti preveri svojo mednarodno pristojnost, pri čemer ravna v skladu z nacionalnimi pravili o pristojnosti. Če ugotovi, da niti samo niti katero koli drugo romunsko sodišče ni pristojno, zavrne tožbo, saj ta ne spada v pristojnost romunskih sodišč, brez poseganja v uporabo člena 1.070. Zoper odločbo sodišča se je mogoče pritožiti pri višjem sodišču. (2) Na mednarodno nepristojnost romunskega sodišča se je mogoče sklicevati v kateri koli fazi postopka, tudi neposredno v pritožbi. Še naprej se uporabljajo določbe člena 1.067.“

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 E. B.SP. Z. O. O. (pravna oseba poljskega prava, v nadaljevanju: E. B.SP. ali pritožnica) je 21. decembra 2021 pri Tribunalul Specializat Cluj (specializirano sodišče v Cluju) vložila tožbo proti K. P.SP. Z. O. O. (pravna oseba poljskega prava, v nadaljevanju: K. P.SP. ali nasprotna stranka), s katero je predlagala, naj se K. P.SP. naloži plačilo odškodnine v višini 14.092.308 poljskih zlotov (PLN), skupaj z zamudnimi obrestmi in drugimi stroški, ki so nastali pri izterjavi tega zneska, pri čemer se je sklicevala na nepogodbeno in pogodbeno odgovornost K. P.SP.
- 2 E. B.SP. je namreč 24. marca 2017 z E.PL. (pravna oseba poljskega prava) sklenila pogodbo o javnem naročilu za pripravo zemljišča na Poljskem za gradnjo tovarne lesnih proizvodov. E. B.SP. je 24. julija 2017 z E.PL. sklenila pogodbo o glavnih delih za gradnjo te tovarne na Poljskem. E.PL je 4. marca 2017 z E. S. A. (pravna oseba romunskega prava) sklenila pogodbo o oddaji del v podizvajanje. E. S. A. je 10. julija 2017 s K. P.SP (pravna oseba poljskega prava) sklenila naknadno pogodbo o oddaji del v podizvajanje. Za vse zgoraj navedene pogodbe je v skladu z njihovimi pogoji veljalo poljsko pravo.
- 3 E. S. A. je 16. decembra 2021 v korist E. B. SP. s pogodbo odstopila odškodninsko terjatev v višini 14.050.878,35 PLN, za katero je E. S. A. trdila, da jo ima do K. P. SP. iz naslova škode, ki naj bi jo utrpela, ker K. P. SP. ni izpolnila svojih obveznosti iz pogodbe o podizvajanju, sklenjene 10. julija 2017.
- 4 E. B.SP. se je v utemeljitev svojih zahtev sklicevala na nepogodbeno odgovornost K. P.SP (člena 415 in 416 v povezavi s členi od 361 do 363 poljskega civilnega zakonika) in njeno pogodbeno odgovornost (člena 471 in 472 v povezavi s členi 647 in od 361 do 363 poljskega civilnega zakonika) ter se je, da bi upravičila dodelitev pristojnosti Tribunalul Specializat Cluj (specializirano sodišče v Cluju), sklicevala na klavzulo o pristojnosti, ki jo vsebuje pogodba o podizvajanju, sklenjena 10. julija 2017 med E. S. A. in K. P.SP, v skladu s katero bi „o morebitnih sporih odločalo sodišče, pristojno za kraj sedeža druge pogodbene stranke“. Po eni strani je E. B.SP. trdila, da v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja za vsebino zadeve, in sicer členom 509(2) poljskega civilnega zakonika,

ni prevzela le terjatve, temveč tudi njene stranske pravice. Po drugi strani se je sklicevala na člen 25 Uredbe št. 1215/2012.

- 5 V odgovoru na tožbo je K. P.SP. vložila ugovor neobstoja mednarodne pristojnosti romunskih sodišč, pri čemer je navedla: (a) glede zahtevkov, ki temeljijo na nepogodbeni odgovornosti, člen 7, točka 2, Uredbe 1215/2012 (K. P.SP. trdi, da je škodni dogodek, ki se ji očita, nastal na Poljskem, tako da so poljska sodišča pristojna za odločanje o sporu) in (b) glede zahtevkov, ki temeljijo na pogodbeni odgovornosti, da je E. B.SP. tretja stranka pogodbe, v katero je bila vključena klavzula o pristojnosti, in da ji status prevzemnika terjatve ne daje pravice, da se sklicuje na določbe te klavzule.
- 6 Tribunalul Specializat Cluj (specializirano sodišče v Cluju) je s sodbo z dne 19. decembra 2022 ugodilo ugovoru neobstoja mednarodne pristojnosti, ki ga je vložila K. P.SP., in posledično tožbo zavrglo, ker ta ne spada v pristojnost romunskih sodišč.
- 7 E. B.SP. je 11. aprila 2023 zoper to sodbo vložila pritožbo pri Curtea de Apel Cluj (višje sodišče v Cluju).

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 8 Pritožnica trdi, da se v skladu s členom 509(2) poljskega civilnega zakonika v primeru pogodbe o odstopu terjatve skupaj s terjatvijo na kupca prenesejo tudi pravice, ki so z njo povezane, zlasti terjatev iz naslova zamudnih obresti, pri čemer poudarja, da odstop terjatve pomeni prenos terjatve v premoženje prevzemnika/kupca, ne pa prenos obveznosti odstopnika do dolžnika. Opozarja tudi, da v skladu s sodno prakso poljskega vrhovnega sodišča skupaj s preneseno terjatvijo pride tudi do prenosa pravic, povezanih s to terjatvijo, vključno z možnostjo vložitve tožbe pri sodišču, določenem v sporazumu o dogovoru o pristojnosti.
- 9 E. B.SP. se sklicuje na načela, ki so bila razvita v sodni praksi Sodišča v zvezi z razlago člena 25 Uredbe št. 1215/2012, in sicer na sodbe v zadevah C-543/10, C-352/13, C-519/19 in C-436/16. Dalje, trdi, da je cilj klavzule o pristojnosti določiti pristojnost sodišča, ki mu je zadeva predložena v primeru obstoječega ali potencialnega spora v skladu s soglasjem volje strank in da so merila, ki jih Sodišče s svojo sodno prakso določa pri preverjanju, ki ga mora nacionalno sodišče opraviti za ugotovitev uporabe klavzule o pristojnosti, alternativna, in jih predstavlja soglasje tretje osebe ali njeno nasledstvo pravic in obveznosti prvotne pogodbene stranke.
- 10 Pritožnica meni, da pristop tretje osebe h klavzuli o pristojnosti, ne glede na trenutek, v katerem izrazi svoje soglasje, zadostuje za učinkovanje te klavzule in da se od pogodbene stranke ne zahteva več novega soglasja volje, saj jo ta klavzula zavezuje že od trenutka njenega sprejetja. Nacionalnemu sodišču zato ni več treba preverjati nadomestitve pravic in obveznosti prvotne pogodbene stranke

s tretjo osebo, saj se takšno preverjanje zahteva kot podredno in alternativno merilo za preverjanje učinkovitosti klavzule o pristojnosti.

- 11 Pritožnica dalje trdi, da so bile v zadevah C-543/10, C-352/13 in C-519/19 dejanske predpostavke drugačne od teh v postopku v glavni stvari, saj je v teh zadevah tretja oseba nastopala proti podpisnici pogodbe na podlagi splošnih pravil o pristojnosti, pogodbeni stranka, ki je podpisala pogodbo, v katero je bila vključena klavzula o pristojnosti, pa je to klavzulo uporabila v škodo tretje osebe. Hkrati je v zadevi C-436/16 spor začela stranka podpisnica klavzule o pristojnosti proti tretji osebi pred sodiščem, določenim na podlagi drugih pravil, kot je člen 25 Uredbe št. 1215/2012, in tretja oseba, ki nikakor ni bila povezana s klavzulo, se je nanjo sklicevala, da bi izpodbijala pristojnost sodišča, ki mu je bila zadeva predložena. V nasprotju s temi primeri ima v postopku v glavni stvari pritožnica status prevzemnika terjatve, ki izhaja iz pogodbe o podizvajanju, v katero je bila vključena klavzula o pristojnosti, in naj bi torej imela pravico, da se sklicuje na to klavzulo, da bi zadevo predložila sodišču, ki sta ga stranki izbrali v prvotni pogodbi.
- 12 E. B.SP. poudarja, da nasledstvo pravic in obveznosti prvotne pogodbene stranke s strani tretje osebe postane upoštevno kot pogoj za izvršljivost klavzule o pristojnosti, kadar sopogodbenuk, podpisnik klavzule, to uveljavlja proti tretji osebi, zaradi česar je treba razjasniti vprašanje, ali mora tretja oseba spoštovati dogovor o pristojnosti. V postopku v glavni stvari pa se obveznost spoštovanja klavzule o pristojnosti ne uveljavlja proti tretji osebi, temveč, nasprotno, tretja oseba uveljavlja pravico do sklicevanja na to klavzulo, to je pravico, ki jo ima zaradi učinkov odstopa terjatve v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja za vsebino spora.
- 13 Nazadnje, pritožnica trdi, da celotna sodna praksa Sodišča v zvezi z razlago člena 25 Uredbe št. 1215/2012 v zvezi z nakladnico (C-71/83, C-159/97, C-387/98), zavarovalno pogodbo (C-201/82) in družbeno pogodbo (C-214/89) potrjuje stališče, da dogovor o pristojnosti velja tudi za tretjo osebo, ki nasledi pravice in obveznosti stranke tega sporazuma, na enak način, tako da se lahko oseba, ki ni stranka pogodbe in ki pridobi pravice na podlagi pogodbe, sklicuje na klavzulo o pristojnosti, pri čemer zadostuje soglasje, ki ga je druga stranka dala ob sklenitvi pogodbe, če je bilo jasno izraženo v pogodbениh pogojih.
- 14 Pritožnica je odločitev o primernosti uporabe mehanizma predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU prepustila predložitvenemu sodišču, pri čemer je menila, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe koristen.
- 15 Nasprotna stranka je navedla procesno stališče, ki je diametralno nasprotno od stališča pritožnice in se osredotoča na načelo razlage določb člena 25 Uredbe št. 1215/2012 z vidika načela avtonomije volje in značaja *intuitu personae* klavzule o pristojnosti.

- 16 Po mnenju nasprotne stranke lahko klavzula o pristojnosti učinkuje le med pogodbenima strankama, ne pa tudi v razmerju do tretje osebe, in ta sklep temelji na značaju *intuitu personae* zadevne klavzule, ki izhaja iz pogajanj med strankama in se strogo nanaša na osebo pogodbene stranke, s katero je bila dogovorjena. Ker je v skladu s členom 25 Uredbe št. 1215/2012 vsebinski pogoj za veljavnost klavzule o pristojnosti izrecna navedba pravnega razmerja, iz katerega izhaja morebitni spor, o katerem bo odločalo pristojno sodišče, mora med strankami spora vedno obstajati dogovor o pristojnosti, ki ga je treba zaradi njegove avtonomne narave presoјati ločeno od osnovne pogodbe. Trditev v tem smislu je dejstvo, da je v skladu z Uredbo št. 1215/2012 ureditev dogovora o pristojnosti iz člena 25 neodvisna od problematike nacionalnih zakonov v zvezi z obveznostmi strank.
- 17 K. P.SP. je tudi poudarila, da ureditev iz člena 25 temelji na načelu avtonomije strank, kot je določeno v uvodni izjavi 19 Uredbe št. 1215/2012, pri čemer je poudarila, da se v skladu z navedenim načelom tretja oseba na klavzulo o pristojnosti ne more sklicevati zoper podpisnika te klavzule, ker je bilo njegovo soglasje k navedeni klavzuli izraženo zaradi pravnega razmerja, ki je nastalo s pogodbeno stranko, in je omejeno na njegova razmerja s to pogodbeno stranko, in ne na tretje osebe, ki so pridobile pravice iz prvotne pogodbe.
- 18 Nazadnje, nasprotna stranka je navedla, da je pravilo iz člena 25 Uredbe št. 1215/2012 izjema ter ga je zato treba razlagati in uporabljati ozko, pri čemer gre v tej določbi za primer obstoja dogovora med strankama, na podlagi katerega je bila pristojnost za odločanje o sporu glede določenega pravnega razmerja podeljena sodišču države članice, tako da je nujno, da dogovor o pristojnosti sprejmejo same stranke v sporu.
- 19 Nasprotna stranka je načeloma nasprotovala predlogu za sprejetje predhodne odločbe Sodišču in je podredno postavila štiri vprašanja, v katerih je načeloma poudarjena potreba po razlagi člena 25 Uredbe št. 1215/2012.

Kratka obrazložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 20 Predložitveno sodišče ugotavlja, da sta obe različici razlage člena 25 Uredbe št. 1215/2012, ki sta ju navedli stranki, mogoči za konkretni primer, v katerem ima tretja oseba, ki se sklicuje na klavzulo o pristojnosti, položaj prevzemnika pravic terjatve, ki izhajajo iz pogodbe, v katero je bila vključena ta klavzula, in v skladu z nacionalnim pravom, izbranim kot *lex causae*, v obravnavanem primeru poljskim, prevzemnik prevzame le terjatev in stranske pravice, ki izhajajo iz te pravice, in ne obveznosti, ki so zavezovale prvotno pogodbeno stranko.
- 21 Natančneje, težava pri razlagi člena 25 Uredbe št. 1215/2012, ki se postavlja pritožbenemu sodišču, je v tem, da se tretja oseba prevzemnica sklicuje na klavzulo o pristojnosti, čeprav ni v celoti prevzela vseh pravic in obveznosti stranke, ki je odstopila pogodbo, s čimer uveljavlja pravico proti odstopljenemu dolžniku, ki je to klavzulo sprejel s podpisom pogodbe.

- 22 Predložitveno sodišče v zvezi s podlago, ki jo navaja pritožnica za sklicevanje na klavzulo o pristojnosti, in sicer z dejstvom, da je v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja za vsebino zadeve, s terjatvijo pridobila stranske pravice glede nje, navaja, da čeprav je opredelitev pravice do vložitve pravnega sredstva pri določenem sodišču na podlagi dogovora o pristojnosti kot stranske pravice ali ne glede na odstopljeno terjatev načeloma lahko vprašanje, ki se nanaša na uporabo pravil nacionalnega prava, ni mogoče spregledati, da je očitno prevzemnik tisti, ki se sklicuje na klavzulo o pristojnosti, vsebovano v pogodbi, pri uveljavljanju pravice, ki je priznana v korist odstopnika na podlagi pogodbe in ne na podlagi obveznosti, ki bi jo moral izpolniti prevzemnik.
- 23 Poleg tega predložitveno sodišče priznava, da ni mogoče zanikati, da je razlog za ureditev klavzule o pristojnosti z Uredbo št. 1215/2012 v načelu avtonomije pogodbenih strank, v skladu s katerim mora prevladati soglasje volje strank o določenem sodišču za sedanje ali prihodnje spore iz določenega pravnega razmerja. V skladu s tem načelom lahko dogovor o pristojnosti začne učinkovati le v razmerju do strank, ki so sklenile ta dogovor, in zdi se, da se tretja oseba, tudi če pridobi določene pravice glede terjatve, ki izhajajo iz osnovne pogodbe, ne more sklicevati na dogovor o pristojnosti, ki zavezuje le prvotne pogodbene stranke. To sodišče se v zvezi s tem sklicuje na sodbi Sodišča v zadevi C-436/16 (točke od 35 do 37) in v zadevi C-519/19 (točke od 42 do 44), v katerih je navedeno, da se mora preverjanje soglasja strank glede klavzule o pristojnosti nanašati na obe sporni stranki, in sicer tako na stranko, ki se sklicuje na klavzulo, kot na stranko, zoper katero se klavzula uveljavlja, pri čemer je treba soglasje podpisnice klavzule presojati v razmerju do njene nasprotne stranke v sporu.
- 24 V zvezi z obsežno sodno prakso Sodišča glede razlage člena 25 Uredbe št. 1215/2012 na nekaterih ozko specializiranih področjih, kot so nakladnice (C-71/83, C-159/97, C-387/98), zavarovanje (C-201/82) in družbe (C-214/89), predložitveno sodišče navaja, da je ta razlaga omejena na področja, na katera se nanaša.
- 25 Predložitveno sodišče ugotavlja, da so bila merila, ki jih so bila razvita v sodni praksi Sodišča za učinkovanje klavzule o pristojnosti, določena v zadevah, v katerih se je ta klavzula uveljavljala proti tretji osebi, ki ni podpisala te klavzule, in da je bilo odločeno, da je treba preveriti, ali se je ta tretja oseba s tem strinjala oziroma, če se ni, ali je prevzela vse pravice in obveznosti strank in s tem prevzela tudi obveznost spoštovanja te klavzule (zadeve C-543/10, C-352/13 in C-519/19). Ugotavlja, da se je le v zadevi C-436/16 na klavzulo o pristojnosti sklicevala tretja oseba. Vendar se v postopku v glavni stvari klavzula o pristojnosti ne uveljavlja proti tretji osebi, da bi se v skladu z merili, določenimi v sodni praksi Sodišča, preverilo, ali ima učinke.
- 26 Predložitveno sodišče zato meni, da je koristno predložiti nekatera vprašanja za razjasnitev (1) kako razlagati člen 25 Uredbe 1215/2012 v posebnem primeru, ko se na klavzulo o pristojnosti sklicuje prevzemnik, ki je na podlagi pogodbe o odstopu terjatve pridobil pravice iz osnovne pogodbe, v katero je bila vključena

klavzula o pristojnosti, (ii) kot tudi vidik (a) ali je procesni položaj stranke, ki je podpisala klavzulo o pristojnosti, pomemben za to, da ta klavzula učinkuje ali ne, in (b) ali je za uveljavitev te klavzule, na katero se sklicuje tretja oseba, potrebno novo soglasje volje podpisnika klavzule?

- 27 Predložitveno sodišče odloča o sporu o glavni stvari kot pritožbeno sodišče, izdana odločba pa bo pravnomočna.

DELOVNI DOKUMENT